

Bryssel, 18. syyskuuta 2020
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2020/0256(NLE)

10787/1/20
REV 1

LIMITE

JAI 700
FREMP 70
FRONT 241
MI 329
SAN 308
TRANS 394
IPCR 26

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Puheenjohtajavaltio
Päivämäärä:	18. syyskuuta 2020
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Covid-19:ää koskeva tilanneselvitys – EU:n koordinointi

I Johdanto

Covid-19-pandemia on aiheuttanut ennennäkemättömän maailmanlaajuisen terveyskriisin. Kansanterveyden suojelusta on tullut sekä EU:n että sen jäsenvaltioiden ensisijainen tavoite. Rajoittaakseen viruksen leviämistä jäsenvaltiot ovat ryhtyneet erilaisiin vastatoimiin, jotka perustuvat niiden kansalliseen epidemiologiseen tilanteeseen sekä muihin tekijöihin, kuten taloudellisiin näkökohtiin. Osa näistä toimista on johtanut tavaroiden, henkilöiden ja palvelujen rajatylittävän liikkuvuuden rajoituksiin. Kansalaiset ovat kokeneet, että muiden jäsenvaltioiden asettamat maahantulorajoitukset tai muut erityisvaatimukset (kuten karanteeni tai testaus) ovat vaikuttaneet heidän oikeuteensa liikkua vapaasti Euroopan unionissa.

Kukin jäsenvaltio vastaa itse niiden toimenpiteiden käyttöönotosta, joita se pitää tarkoituksenmukaisina kansanterveyden suojelemiseksi. Viruksen leviämisen rajoittamisessa tarvitaan kuitenkin koordinoitua lähestymistapaa, jotta henkilöiden ja tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoitukset voitaisiin pitää mahdollisimman vähäisinä.

Tämän vuoksi puheenjohtajavaltio kehotti jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä covid-19-pandemiaa koskevan EU:n koordinoinnin tehostamiseksi. Tässä selvityksessä esitetään yhteenveto tähän mennessä käytyjen keskustelujen tuloksista ja tuodaan esiin haasteita, joista on syytä keskustella tarkemmin.

II Keskustelujen tulokset

Puheenjohtajavaltio esitteli 2. syyskuuta lähestymistapansa, jolla pyritään löytämään keinoja käynnissä olevien ja koordinoitujen EU:n toimien tukemiseksi. Puheenjohtajavaltio ehdotti vaihteista lähestymistapaa, jossa keskusteltaisiin käsiteltävinä olevista eri aiheista.

Puheenjohtajavaltio vahvisti seuraavat muuttujat: 1) tiedot, 2) perusteet, 3) riskialueiden arviointi ja nimeäminen, 4) toimenpiteet ja 5) tiedottaminen. Tämä lähestymistapa sai kannatusta pysyvien edustajien komiteassa, ja eri aiheita koskevat keskustelut käynnistettiin EU:n poliittisen kriisitoiminnan integroitujen järjestelyjen (IPCR) pyöreän pöydän kokouksessa maanantaina 7. syyskuuta.

Komissio antoi 4. syyskuuta ehdotuksen neuvoston suositukseksi koordinoitua lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen. Ehdotuksella komissio pyrkii varmistamaan, että jäsenvaltiot soveltavat rajoituksia koordinoitusti ja varmistavat syrjimättömyyden, läpinäkyvyyden ja ennakoitavuuden kansalaisten ja yritysten kannalta.

Terveysministerien epävirallisessa videoneuvottelussa 4. syyskuuta, IPCR-järjestelyjen pyöreän pöydän kokouksessa 7., 10., 14. ja 17. syyskuuta, terveystyöryhmässä 10. syyskuuta ja pysyvien edustajien komiteassa 11. ja 18. syyskuuta käytyjen keskustelujen ja jäsenvaltioiden palautteen perusteella puheenjohtajavaltio katsoo, että jäsenvaltiot kannattavat laajasti seuraavia seikkoja, mutta toteaa, että muutamista aiheista on vielä keskusteltava:

1. Euroopan tautien ehkäisy- ja -valvontakeskusta (ECDC) pyydetään toimittamaan viikoittain kattavat tiedot seuraavista keskeisistä indikaattoreista:

- i) ilmoitettujen tautitapausten 14 vuorokauden määrä 100 000:ta asukasta kohti;
- ii) testien määrä 100 000:ta asukasta kohti;
- iii) positiivisten testitulosten määrä.

Lisäksi ECDC:tä pyydetään toimittamaan viikoittain tiedot tartunnan saaneiden määrästä, sairaalahoitossa olevien määrästä, tehohoidossa olevien määrästä ja kuolleisuudesta, jos ne ovat saatavilla.

Yksityiskohdista, jotka koskevat näiden kolmen keskeisen indikaattorin mahdollista esittämistä yhdellä kattavalla kartalla, ei ole vielä sovittu. Ennen kuin niistä sovitaan, ECDC:tä pyydetään toimittamaan erillinen kartta jokaisesta kattavaan karttaan vaikuttavasta indikaattorista: ilmoitettujen tautitapausten 14 vuorokauden määrästä alueellisella tasolla sekä testien ja positiivisten testitulosten määrästä kansallisella tasolla.

Useat jäsenvaltiot olivat korostaneet, että ECDC:lle on tärkeää toimittaa alueellisia tietoja eri indikaattoreista. Puheenjohtajavaltio aikoo sen vuoksi jatkaa keskusteluja tästä asiasta tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi.

Jäsenvaltioita pyydetään toimittamaan asiaankuuluvat tiedot ECDC:lle säännöllisesti.

2. Jäsenvaltiot ovat yksimielisiä siitä, että niiden välisen viestinnän ja tiedonvaihdon sekä yleisölle tiedottamisen olisi oltava selkeää ja oikea-aikaista.

Erityisesti ne katsovat, että jäsenvaltioiden olisi tiedotettava yleisölle ja asiaankuuluville sidosryhmille uusista yleisistä toimenpiteistä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ennen niiden voimaantuloa. Nämä tiedot olisi pääsääntöisesti julkaistava 24 tuntia ennen toimenpiteiden voimaantuloa ottaen huomioon, että epidemiologiset hätätilanteet edellyttävät jonkin verran joustavuutta. Jäsenvaltiot ovat kannattaneet keskusteluissa ajatusta siitä, että julkisessa viestinnässä käytettäisiin järjestelmällisesti "Re-open EU" -verkkosivustoa.

3. Jos jäsenvaltion toimenpiteet vaikuttavat toiseen jäsenvaltioon (esim. riskialuetta koskeva ilmoitus), kyseiselle jäsenvaltiolle olisi ilmoitettava asiasta ennen kyseisten tietojen julkaisemista. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä rajatylittävään yhteistyöhön. Yleisölle ja asiaankuuluville sidosryhmille olisi mahdollisuuksien mukaan tiedotettava toimenpiteestä ennen kuin se tulee voimaan.
4. Jäsenvaltiot käyttävät edellä mainittuja yhteisiä tietokokonaisuuksia ja karttoja epidemiologisen riskin arvioimiseen koko Euroopan unionissa säilyttäen samalla joustavuuden kansallisten lisäarviointien osalta. Keskustelua riskinarvioinnin täsmällisestä muodosta on jatkettava.
5. Keskustelut yhteisestä riskinarvioinnista ja mahdollisista yhteisistä toimenpiteistä vaikuttavat erityisen arkaluonteisilta. Jäsenvaltiot ovat vahvistaneet yleisen halukkuutensa yhteistyöhön ja korostaneet samalla kansallisten hallitusten vastuuta kansanterveyteen liittyvissä kysymyksissä. Mahdollisia yhteisiä toimenpiteitä on syytä kartoittaa. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä toimenpiteisiin, jotka ovat osoittautuneet eräissä jäsenvaltioissa onnistuneiksi, kuten matkustajalomakkeisiin (Passenger Locator Forms, PLF).

III Seuraavat vaiheet

Puheenjohtajavaltio on valmis tehostamaan koordinoit toimiaan ja kannustaa jäsenvaltioita sitoutumaan yhteisymmärryksen löytämiseen kiireellisesti, jotta voitaisiin sopia yhteisistä toimenpiteistä, joiden olisi palveltava ennen kaikkea kansalaisia ja lisättävä unionin uskottavuutta näinä vaikeina aikoina.

Tiettyjä seikkoja, kuten karanteenin kestoja, vertailukelpoisia testauskriteerejä ja testitulosten vastavuoroista tunnustamista koskeva yhteistyö, jossa kunnioitetaan kansallista päätöksentekoa, tarjoaisi selkeyttä ja ennakoitavuutta kaikille sidosryhmille ja kansalaisille. Puheenjohtajavaltio pyytää jäsenvaltioita sitoutumaan näihin tavoitteisiin ja esittämään kantansa kysymyksiin, joissa tarvitaan lisää lähentymistä.

Jos jäsenvaltiot hyväksyvät tämän lähestymistavan, puheenjohtajavaltio työskentelee tulevien viikkojen ajan neuvostossa intensiivisesti, jotta neuvoston suosituksesta päästäisiin yhteisymmärrykseen.